

מהפכת מרכז המזון ברפת החלב המשפחתית

אלון קמה מושב אביגדור

התשומה העיקרית ברפת החלב, שהיא גם התשומה המקצועית ביותר, הקובעת הראשית של ריווחיות הרפת. השילוב בין מנת מזון אופטימלית, פוטנציאל גנטי גבוה, שיפור עצום במימשק, שירות וטרינרי אינטנסיבי ורפתנות – מעמיד את הרפת המשפחתית ברמת תוצאות מהגבוהות בעולם וכנראה גם ביעילות הגבוהה ביותר.

למרכז המזון ולשיטה כולה, חלק נכבד בקיום הרפת המשפחתית הנדרשת להישפך לתחרות גוברת והולכת, הן מול המגזר השיתופי והן מול הייבוא המאיים על כולם.

מרכז המזון לקח מאתנו את העבודה הפיזית העיקרית שהיתה בענף והתוצאה שהוא מאפשר כיום גם לאנשים מבוגרים, להמשיך ולעסוק בענף שאחרת היו נפליטים ממנו בגיל מוקדם יחסית.

"שיחות המחלבה" עברו ל"שיחות מרכז המזון", החלפת הדעות הכמעט יום יומית, יש להן משקל במרקם החברתי המיוחד הקיים בענף ולא קיים בענפים אחרים. קשה להעריך לאן תתפתח השיטה אבל כבר למדנו מהעבר שהענף הזה לא עומד במקום וממשיך להתקדם. אני מאמין שהבסיס והרעיון ישארו אבל השיטות ימשיכו להשתכלל ולהתייעל.

אפשר לומר היום בוודאות שלרמת ההתארגנות והשירות אליו הגיע המגזר המשפחתי, אין להם אח ורע בעולם. רמה זו מאפשרת גם למשק משפחתי עם 500,000 ליטר לעמוד בתחרות מול המשק השיתופי עם 5 מיליון ליטר ואף יותר.

על אף כל האמור, נראה לי שיש מקום לעצור לרגע את "המרוץ המטורף" אחר התחרות והתייעלות ולהקדיש זמן לנושא איכות ומחיר המזונות (בעיקר הגסים), בתחום זה כולנו זקוקים לשיפור ולהתקדמות. ■

מרכז המזון היה מהפכה עבור הרפתן המשפחתי ויש אומרים שהוא הצייל את הרפת הזו ובלעדיו הרפתן לא היה שורד את העבודה הקשה בייצור המספוא וחלוקתו לפרות.

אמר בתחילה, מרכז המזון הפך אותנו מאנשי גידולי מספוא לרפתנים.

תחילתו של דבר בהתארגנות פנים מושבית לעשות תחמיק בבור משותף, עם אפשרות לקבלת פסולות תעשייה למשטח חלוקה מרכזי (קליפות הדר). יתר המזון: שחת, לרוב מייצור עצמי ותערובת מזון מרוכז שנקראה תערובת חולבות, הגיע ממכון התערובת למיכלי המזון המרוכז בכל משק. התארגנות זו עדיין לא נתנה את התוצאות המקוות ועדיין נשמר הפער בתפוקות בין המגזר השיתופי למגזר המשפחתי.

בתקופה זו נכנסה שיטת ה-T.M.R - המנה הכולית. לא בקלות ויתרו המושבניקים על גידולי המספוא בחלקות הקטנות, על קציר מזון טרי יומי וכו', ואכן הכניסה בהתחלה לקבלת מנה כולית במרכז המזון היתה די מגומגמת עם כל מיני רעיונות יצירתיים, כמו לקחת, רק מנה לחולבות ואת שאר השלוחות להמשיך לבד... או נכון שהבליל הוא טוב אבל לפרות הטובות שלי אני אוסיף תערובת... תוך זמן קצר כולם "התיישרו" וזו בעצם ההוכחה בשטח שהכיוון היה נכון. מרכז המזון לקח על עצמו להיות אחראי על

